

XII. COMPTES ECONÒMICS DE L'AGRICULTURA

1. COMPTES ECONÒMICS DE L'AGRICULTURA DE L'ANY 2023

L'anàlisi de la situació econòmica agrària es realitza a través de l'estudi dels comptes econòmics de l'agricultura (CEA). En este apartat s'analitza la formació de la renda agrària de l'any 2023, tant per a la Comunitat Valenciana com per a Espanya i la Unió Europea, a través de les CEA. La seua elaboració és a càrrec, respectivament, de la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca, del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) i de l'Oficina Europea d'Estadística (Eurostat).

El marc específic el constituïx el Reglament 138/2004, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de desembre de 2003, sobre comptes econòmics de l'agricultura de la Comunitat, dins del marc general del Reglament 549/2013, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2013, que definix el sistema integrat europeu de comptes nacionals i regionals (SEC-2010), els dos d'aplicació directa a Espanya.

1.1. Unió Europea

Segons els comptes econòmics de l'agricultura publicats per Eurostat, la renda agrària de la Unió Europea (UE-27) l'any 2023 arribar als 196.759 milions d'euros, la qual cosa va suposar un descens de 6.282 milions d'euros respecte a l'any 2022 (-3,1%), com es reflectix en el quadre 12.1.

La reducció de la renda agrària va resultar fonamentalment de la disminució de la producció de la branca agrària en 8.344 milions d'euros (-1,5%), a l'augment de les amortitzacions en 4.660 milions d'euros (+6,7%) i al descens de les subvencions d'explotació en 2.367 milions d'euros (-4,3%), ja que els consums intermedis es van reduir en 9.389 milions d'euros (-2,9%).

El descens de la producció de la branca agrària va ser conseqüència de la reducció del valor de la producció vegetal, ja que el de la producció animal va augmentar.

Així, el valor de la producció vegetal va disminuir en 16.519 milions d'euros (-5,7%) a causa del significatiu descens del valor dels cereals (-22.395 milions d'euros) i, en menor mesura, de les plantes industrials (-4.774 milions d'euros) i el vi i most (-1.761 milions d'euros), que no va ser compensat per l'increment del valor del grup d'hortalisses, plantes i flors (+4.047 milions d'euros), de la creïlla (+3.290 milions d'euros), de les plantes farratgeres (+3.118 milions d'euros) i de les fruites (+2.294 milions d'euros).

El creixement del valor de la producció animal, xifrada en 4.995 milions d'euros (+2,4%), va ser conseqüència de l'ascens del valor del grup de la carn i bestiar (+6.956 milions d'euros) que va ser compensat parcialment per la disminució del grup dels productes animals (-1.961 milions d'euros). Els increments més importants es van donar en el porcí (+6.197 milions d'euros), els ous (+2.366 milions d'euros) i les aus (+1.184 milions d'euros) i el descens major es va donar en la llet (-4.289 milions d'euros).

D'altra banda, els consums intermedis van disminuir en 9.389 milions d'euros a causa del descens del valor dels pinsos (-5.551 milions d'euros), els fertilitzants i esmenes (-5.080 milions d'euros) i l'energia i lubricants (-4.138 milions d'euros), ja que el valor dels altres *inputs* es va incrementar.

Respecte a l'estructura de la producció de béns l'any 2023, la producció vegetal va suposar el 56,1 per cent i la producció animal el 43,9 per cent. Dins de la producció animal, el 55,9 per cent va correspondre a la ramaderia i el 44,1 per cent als productes animals.

En els gràfics 12.1 i 12.2 apareix la distribució percentual dels productes que major valor aporten en la producció vegetal i en la producció animal.

Els cereals, el grup d'hortalisses, plantes i flors i el grup de fruites van representar el 60,1 per cent de la producció vegetal de la Unió Europea. Respecte a la producció animal el 87,1 per cent del valor va

correspondre a la llet, el porcí, el boví i les aus.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.3, va destacar el valor dels pinsos (38,8%) i, en menor mesura, el de l'energia i lubricants (12,6%).

1.2. Espanya

En el quadre 12.2 es mostren els comptes econòmics de l'agricultura a Espanya dels anys 2022 i 2023. Segons la informació facilitada pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA), la renda agrària va augmentar en 4.084 milions d'euros en 2023, i es va situar en 33.068 milions d'euros.

En 2023, Espanya va ser el primer país amb la renda agrària més alta de la Unió Europea, seguit per Itàlia i França. La renda agrària d'estos tres països va representar el 48,9 per cent de la renda agrària de la Unió Europea. La renda agrària d'Espanya i Itàlia va augmentar (+14,1% i +6,3%, respectivament), mentre que la de França va disminuir (-10,8%).

L'increment de la renda agrària a Espanya va derivar, fonamentalment, de l'ascens de la producció de la branca agrària en 2.544 milions d'euros (+4,0%) i de la reducció dels consums intermedis en 2.095 milions d'euros (-6,2%)

L'increment de la producció de la branca agrària va ser causat per l'augment del valor de la producció animal (+4.022 milions d'euros), ja que el valor de la producció vegetal va disminuir (-1.557 milions d'euros).

Dins de la producció vegetal, els descensos de valor més importants es van donar en els cereals (-3.273 milions d'euros) i l'oli d'oliva (-1.060 milions d'euros), mentre que els increments majors van ser en el grup de fruites (+1.947 milions d'euros) i el d'hortalisses, plantes i flors (+942 milions d'euros). Ha de tindre's en compte el caràcter anyívol de l'olivera i que la campanya oleícola que es comptabilitza en els comptes econòmics de l'agricultura de 2023 és la de l'any anterior, campanya 2022-2023.

Tots els components de la producció animal van elevar el seu valor, a excepció de l'oví i caprí (-87 milions d'euros). Destaca el creixement del porcí (+1.747 milions d'euros), de la llet (+986 milions d'euros) i dels ous (+524 milions d'euros).

D'altra banda, els consums intermedis van disminuir en 2.095 milions d'euros a causa del descens del valor de l'energia i lubricants (-1.128 milions d'euros), els fertilitzants i esmenes (-761 milions d'euros), els pinsos (-551 milions d'euros) i els altres béns i servicis (-184 milions d'euros), ja que el valor dels altres *inputs* es va incrementar.

Espanya va representar l'any 2023 el 16,8 per cent de la renda agrària de la Unió Europea, el 13,0 per cent de la producció vegetal, el 13,3 per cent de la producció animal, el 10,1 per cent dels consums intermedis i el 11,5 per cent de les subvencions no lligades a la producció.

Respecte al detall de productes, el valor de l'oliva d'Espanya va suposar el 70,8 per cent de la Unió Europea, el dels cítrics el 50,7 per cent i el de les plantacions el 46,3 per cent.

Segons els comptes econòmics de l'agricultura d'Espanya de 2023, la producció vegetal va representar el 55,6 per cent de la producció de béns i la producció animal el 44,4 per cent. Dins de la producció animal, el 72,6 per cent va correspondre a la ramaderia i el 27,4 per cent als productes animals.

En els gràfics 12.4 i 12.5 apareix la distribució percentual dels productes més significatius tant en la producció vegetal com en la producció animal.

Les hortalisses, plantes i flors (hortalisses, flors, plantes ornamentals, plançons de viver i plantacions), les fruites (cítrics, fruites fresques, fruites tropicals, raïm i olives) i els cereals van suposar el 77,0 per cent de la producció vegetal d'Espanya. Respecte a la producció animal, el 86,1 per cent del valor va

correspondre al porcí, el boví, la llet i les aus, de manera anàloga a la Unió Europea.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.6, es pot apreciar que el principal cost va ser el dels pinsos (56,4%), seguit, a distància, del de l'energia i lubricants (7,8%), els altres béns i servicis (7,5%) i els fertilitzants i esmenes (6,7%).

1.3. Comunitat Valenciana

La Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca va realitzar el càlcul dels comptes econòmics de l'agricultura en la Comunitat Valenciana definitius de l'any 2022 i l'avanç de 2023, d'acord amb la metodologia SEC-2010. Estos comptes, recollits en el quadre 12.3, reflectixen que la renda agrària va aconseguir els 2.210 milions d'euros l'any 2023 i va representar un increment del 37,5 per cent respecte a l'any anterior.

L'augment de la renda agrària (+603.014 milers d'euros) va resultar, fonamentalment, del creixement de la producció de la branca agrària (+460.926 milions d'euros) i del descens dels consums intermedis (-167.151 milions d'euros). L'augment del valor de la producció de la branca agrària va ser motivat tant per l'ascens de la producció vegetal (+363.109 milers d'euros) com de la producció animal (+104.648 milions d'euros).

El creixement del valor de la producció vegetal (+12,9%) i animal (+11,1) va ser el resultat de l'increment dels preus (+15,3% i +15,4%, respectivament), com indica l'Índex de Paasche, que no va ser contrarestat pel menor descens de les quantitats (-2,0% i -3,5%), segons l'Índex de Laspeyres.

En el gràfic 12.7 es mostra la distribució de la producció de béns en la Comunitat Valenciana de l'any 2023, comparada amb la de l'any 2022. La major variació en valor es va produir en cítrics (+224.774 milers d'euros) i en hortalisses (+112.586 milers d'euros), seguits a distància pel porcí (+64.201 milers d'euros) i els ous (+36.887 milers d'euros).

En els cítrics, l'increment del valor (+21,5%) va ser provocat per l'augment del preu (+30,0%), suavitzat lleugerament pel descens de la quantitat (-6,5%), en el cas d'hortalisses, l'augment del valor (+24,1%) es va deure també a l'increment del preu (+24,9%), ja que la quantitat va romandre pràcticament constant (-0,6%).

La Comunitat Valenciana va representar l'any 2023 el 6,7 per cent de la renda agrària d'Espanya, el 8,9 per cent de la producció vegetal, el 3,7 per cent de la producció animal, el 5,8 per cent dels consums intermedis i el 3,9 per cent de les subvencions no lligades a la producció.

Respecte al detall de productes, la Comunitat Valenciana va suposar el 32,4% del valor de l'arròs, el 33,0 per cent del valor dels cítrics d'Espanya, el 19,0 per cent de les flors, plantes ornamentals i plançons de viver i el 12,7 per cent del valor de les plantacions. A escala europea, la Comunitat Valenciana va representar el 6,6 per cent del valor de l'arròs de la Unió Europea, el 5,9 per cent dels cítrics i de les plantacions.

L'estructura productiva de la Comunitat Valenciana té un marcat caràcter vegetal, molt superior a la d'Espanya i la Unió Europea. Així, segons els comptes econòmics de l'agricultura de la Comunitat Valenciana de 2023, la producció vegetal va suposar el 75,27 per cent de la producció de béns i la producció animal, el 24,8 per cent. Dins d'esta última, el 73,9 per cent va correspondre a la ramaderia i el 26,1 per cent als productes animals.

En els gràfics 12.8 i 12.9 es mostra la distribució percentual dels productes més importants, tant en la producció vegetal com en la producció animal, en la Comunitat Valenciana.

Els cítrics, les hortalisses, les fruites (fruites fresques, fruites tropicals, raïm i olives), les flors, plantes ornamentals i plançons de viver i les plantacions van representar el 92,3 per cent de la producció vegetal. Respecte a la producció animal, el 83,3 per cent del valor va correspondre al porcí, les aus i els ous.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.10, va destacar el valor dels consums de pinsos (37,3%), seguits pels altres béns i servicis (18,4%), els fertilitzants i esmenes (11,7%), els productes fitosanitaris (9,6%) i l'energia i lubricants (9,0%).

Cal assenyalar que, malgrat la menor importància de la producció animal, respecte a la producció vegetal, els pinsos van ser, com s'ha indicat, la principal partida en els consums intermedis (37,3%), igual que va succeir a la Unió Europea (38,8%) i, en grau més alt, a Espanya (56,4%). Els fertilitzants i esmenes, les llavors i plantes i els productes fitosanitaris van suposar el 24,6% dels consums intermedis de la Comunitat Valenciana, i es van situar en nivells superiors als registrats a Espanya (16,1%) i la Unió Europea (16,8%) degut, principalment, a l'especialització de la Comunitat Valenciana en l'agricultura més intensiva.

Com a resum, la renda agrària l'any 2023, respecte a 2022, es va incrementar un 37,5 per cent en la Comunitat Valenciana i un 14,1 per cent a Espanya, mentres que va descendir un 3,1 per cent a la Unió Europea. En els tres casos, l'any 2023 es va caracteritzar per una reducció dels consums intermedis respecte a 2022. Així, el cost dels *inputs* va disminuir el 8,4 per cent en la Comunitat Valenciana, el 6,2 per cent a Espanya i el 2,9 per cent a la Unió Europea.

Tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya i la Unió Europea el pes del valor de la producció vegetal va ser major al de la producció animal, tot i que els percentatges de la producció vegetal sobre la producció de béns va ser superior en la Comunitat Valenciana (75,2%) que a Espanya (55,6%) i a la Unió Europea (56,1%).